

Ministry of Public Health

1400

حسابات ملی صحی افغانستان (NHA)

77.2 %

OOP

19.3 %

DONOR

3.3 %

Gove

0.2 %

NPISH

وزارت صحت عامه

1400

حسابات ملی صحت افغانستان (NHA)

با استفاده از میتودولوژی سیستم حسابات صحت 2011

حمل ، 1402

1 فهرست عناوین

iv		لست جدول ها	
iv		لست اشکال	
v		مخففات و اختصارات	
vii		سپاسگذاری	
viii		خلاصه	2
viii	 دریافت های عمومی حسابات ملی صبحی		2.1
viii	 یافته های حسابات امراض		2.2
ix	 دریافت های عمده		2.3
ix	 ساختار گزارش		2.4
1		پس منظر	3
1	 شاخص های دموگرافیک (آمار نفوس) و وضعیت صحت در افغانستان		3.1
2	 وضعیت اقتصادی اجتماعی در افغانستان		3.2
2	 سیستم مراقبت های صبحی		3.3
3	 کاربرد و مفهوم حسابات ملی صبحی		3.4
3	 تاریخچه حسابات ملی صبحی		3.5
4		میتودولوژی ها و جمع آوری ارقام	4
4	 مرور رویکرد		4.1
4	 سیستم حسابات صبحی 2011 (SHA 2011)		4.1.1
6	 جمع آوری ارقام		4.2
6	 سروی شرکای انکشافی		4.3
6	 سروی موسسات غیر دولتی		4.4
6	 سروی وزارت خانه ها		4.5
6	 سروی خانوار		4.6
6	 استراتیژی و فرضیات		4.7
7	 محدودیت ها		4.8
8		یافته های عمومی حسابات	5
Error! Bookmark not defined	 سیر مصارف مجموعی صحت		5.1
8	 خلاصه از حسابات ملی صبحی طی هشت دور		5.2
10	 روند شیوه تمویل صحت در هشت دور حسابات ملی صبحی		5.3
10	 منابع تمویل طی هشت دور حسابات ملی صبحی		5.4

11.....	شیوه های تمویل	5.5
12.....	عرضه کنندگان خدمات صحی	5.6
13.....	مصارف صحی بر اساس عرضه خدمات	5.7
14.....	مصارف صحی نظر به امراض	5.8
15.....	مصارف صحی با تفکیک گروه های سنی	5.9
16.....	مصارف صحی به تفکیک عوامل عرضه خدمات	5.11
18	پیشنهادهای	6
19	ضمایم: جدول های حسابات ملی صحی که از ابزار تولید حسابات ملی صحی استخراج شده اند	7
	روش های تمویل به تفکیک عواید منابع تمویل کننده گان مراقبت های صحی (HF X FS) به دالر امریکایی، 2021	7.1 19
	عرضه کننده گان مراقبت های صحی به تفکیک شیوه های تمویل (HP X HF) به دالر امریکایی، سال 2021	7.2 21
23.....	شیوه های تمویل به تفکیک خدمات مراقبت های صحی (HF X HC) ، سال 2021	7.3
27.....	مصارف صحی به تفکیک امراض، سال 2021	7.4
29	ماخذ ها	8

لست جدول ها:

- جدول 1. خلاصه از یافته های حسابات ملی صحت از سال (2008-2021) 9
- جدول 2. خلاصه فیصدی منابع تمویل صحت طی هشت دور 11
- جدول 3. تفکیک مصارف جاری صحت بر اساس شیوه تمویل در سال 2021 11
- جدول 4. مصارف جاری صحت بر اساس عرضه کننده گان در سال 2021 12
- جدول 5. مصارف جاری صحت بر اساس عرضه خدمات صحت در سال 2021 13
- جدول 6. مصارف صحت نظر به امراض در سال 2021 14
- جدول 7. مصارف صحت به تفکیک گروه های سنی در سال 2021 15
- جدول 8. مصارف صحت بر اساس جنسیت (مرد و زن) در سال 2021 16
- جدول 9. مصارف صحت به تفکیک عوامل عرضه خدمات در سال 2021 17

لست اشکال:

- شکل 1. نفوش به تفکیک گروه های سن و جنس 1
- شکل 2: مقایسه تولید ناخالص داخلی در طول سال ها 2
- شکل 3: چارچوب سیستم صحت و حسابات صحت 5
- شکل 4: روند مصارف مجموعی صحت در هشت دور 8
- شکل 5: شیوه های تمویل در هشت دور حسابات ملی صحت 10
- شکل 6. مصارف بر اساس شیوه های تمویل 12
- شکل 7. مصارف به اساس عرضه کننده گان خدمات صحت 13
- شکل 8. مصارف به اساس عرضه خدمات 14
- شکل 9. مصارف بر اساس امراض در سال 2021 15
- شکل 10. مصارف بر اساس سن در سال 2021 15
- شکل 11. مصارف بر اساس جنسیت در سال 2021 16
- شکل 12. مصارف بر اساس عوامل عرضه خدمات در 17

مخففات و اختصارات

افغانی	AFN
امراض حاد طرق تنفسی	ARI
جمعیت هلال احمر افغانی	ARCS
بسته خدمات صحتی اساسی	BPHS
مصارف جاری صحتی	CHE
اداره انکشاف بین المللی کاناډا	CIDA
بسته خدمات اساسی شفاخانه ای	EPHS
اتحادیه اروپا	EU
ائتلاف جهانی واکسین و معافیت	GAVI
گلوبل فنډ	GF
تولیدات ناخالص داخلی	GDP
ریاست اقتصاد و تمویل صحت	HEFD
خانواده	HH
کمیته بین المللی صلیب سرخ	ICRC
معلومات، آموزش و ارتباطات	IEC
بخش مریضان داخل بستر	IPD
وزارت دفاع	MoD
وزارت معارف	MoE
وزارت مالیه	MoF
وزارت تحصیلات عالی	MoHE
وزارت داخله	Moi
وزارت صحت عامه	MoPH
موسسه غیر دولتی	NGO
حسابات ملی صحتی	NHA

ادارا ملی احصاییه و معلومات	NSIA
سازمان هماهنگی و توسعه اقتصادی	OECD
مصارف یا پرداخت از پول شخصی خانواده ها	OOP
موسسات غیر انتفاعی در خدمت افراد	NPISI
صحت باروری	RH
تولد توسط ماهر ولادی	SBA
سیستم حسابات صحی	SHA
توبرکلوز	TB
مجموع مصارف صحی	THE
اداره انکشافی و هماهنگی ترکیه	TIKA
صندوق جمعیت ملل متحد	UNFPA
صندوق اطفال ملل متحد	UNICEF
اداره انکشاف بین المللی آیالات متحده آمریکا	USAID
دالر آمریکایی	USD
دسترسی همگانی به خدمات صحی	UHC
پروگرام غذائی جهان	WFP
سازمان صحی جهان	WHO

سپاسگذاری

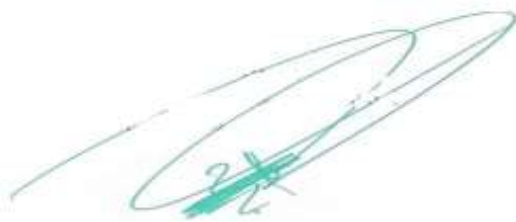
تهیه و انکشاف دور هشتم حسابات ملی صحت افغانستان برای سال مالی 1400 بدون حمایت گروهی از افراد و نهاد های ذیربط امکان پذیر نبود. این دور از حسابات ملی صحت با استفاده از روش سیستم حسابات صحت (SHA 2011) تولید گردیده است که در بر گیرنده حسابات امراض نیز میباشد. ما از تمام دست اندر کارانی که در زمینه تهیه این گزارش نقش بارزی داشته اند، سپاس گذاری می نمایم.

جا دارد تا از داکتر میر نجم الدین هاشمی، کارمند تخنیکي بخش تمويل صحت در دفتر WHO بمنظور نقش بارز و خدمات خستگي ناپذير شان در راستای رهبری نمودن تیم حسابات ملی صحت در جهت تهیه و تولید دور هشتم گزارش حسابات ملی صحتی قدردانی نماییم. همچنان، از کارمندان حسابات ملی صحتی هر یک بانو سعدیه صدیقی، بانو یاسمین مهرآیین، آقای نجیب الله عابد و -سلطانہ حبیب بخاطر سهم فعال شان در جمع آوری، تحلیل و تهیه این دور گزارش حسابات ملی صحتی اظهار امتنان می نماییم.

به همین ترتیب سپاسگذاری خاص از محترم داکتر سید رسول منگل ریس اقتصاد و تمويل صحت بمنظور پیشبرد و رهبری روند این دور حسابات ملی صحتی و حمایت ایشان در تولید این گزارش مینمایم.

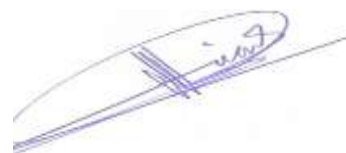
و در اخیر از سازمان صحتی جهان به پاس همکاری مالی و تخنیکي شان سپاسگذاری و قدردانی می نماییم.

با احترام

داکتر قلندر عباد

سرپرست وزارت صحت عامه

2 خلاصه

مطالعه حسابات ملی صحت افغانستان برای ردیابی جریان وجوه مالی کشور در سکتور صحت برای سال 2021 - در هر دو بخش دولتی و خصوصی و مقایسه این دور از یافته ها با هفت دور قبلی حسابات ملی صحت است. حسابات ملی صحت ابزار مهمی برای درک وضعیت تأمین مالی صحت یک کشور است و چارچوبی را برای اندازه گیری مجموعی مصارف صحت از جمله مصارف پرداخت از جیب خانواده ها، مصارف دولت و اهداکننده مالی فراهم می کند.

2.1 دریافت های عمومی حسابات ملی صحت

مصارف صحت در سال 2021 نسبت به سال 2020، 4.7% افزایش یافته و این افزایش به طور قابل توجهی تمام اجزای مصارف صحت را تحت تاثیر قرار داده است. مصارف جاری صحت در سال 2021 حدود 3 میلیارد دلار آمریکا است. بیشترین سهم مصارف صحت از جیب خانواده ها بوده که 77.2% از مصارف جاری صحت (CHE) را به خود اختصاص داده که بالغ بر 2.5 میلیارد دلار آمریکا است. دومین مصارف بزرگ صحت از اهداکنندگان خارجی است که بالغ بر 634,963,571.8 دلار آمریکا است و نشان دهنده 19.3% CHE است. وجوه مالی اهداکنندگان بر دو شیوه مختلف یعنی انتقال مستقیم مالی توسط خارجی ها و انتقال و توزیع مالی توسط دولت صورت میگیرد. مصارف صحت از درآمد داخلی دولت در حدود 108,388,718.35 دالر تخمین زده شده است که 3.3% CHE میباشد. تولید مصارف امراض و مقایسه آن با دوره های قبلی حسابات ملی صحت یکی دیگر از یافته قابل توجه این دور از حسابات ملی صحت به حساب می آید.

2.2 یافته های حسابات امراض

مصارف ناشی از امراض به عنوان یکی از طبقه بندی های امراض در SHA 2011 گزارش شده است، که شایع ترین امراض در کشور را در بر می گیرد. امراض عفونی و پرازیتی (HIV/AIDS، توبرکلوز [TB]، و ملاریا [ATM])؛ صحت باروری (RH) امراض تغذیه، امراض غیر ساری و جروحات. امراض عفونی و پرازیتی بیشترین درصد مصارف را در میان این دسته از امراض در بر میگیرد، که 29.9% CHE تخمین زده شده است. به دنبال امراض عفونی و پرازیتی 27.6% مصارف در بخش صحت باروری، 14% در امراض های غیر ساری 6.3% در تغذیه و 16.2% در سایر امراض باقی مانده CHE که طبقه بندی نشده اند، مصرف رسیده است. در این دور از NHA، این یافته ها نشان می دهد که بهبودی در حسابات امراض به وجود آمده.

2.3 دریافت های عمده

- مجموع مصارف صحت و مصارف جاری صحت، که مصارف سرمایه ای را از مجموع مصارف صحت مستثنی می باشد، در سال 2021 به ترتیب 3,364,925,758.6 و 3,281,800,326.2 دالر آمریکایی تخمین زده شده است.
- مصارف مجموعی صحت سرانه 100.2 دالر آمریکایی و مصارف جاری صحت سرانه 97.8 دالر آمریکایی تخمین زده شده است
- مجموع مصارف صحت در حدود 22.4 % تولیدات ناخالص داخلی کشور را تشکیل داده ، این در حالیست که مجموع مصارف جاری صحت 21.8% تولیدات ناخالص داخلی را تشکیل می دهد.
- بودجه اختصاص یافته دولت برای صحت در سال 2021 معادل 108,388,718.35 دالر آمریکایی (3.3 فیصد مجموع مصارف صحت جاری) می باشد.
- مصارف تمویل کننده گان برای سکتور صحت در سال 2021 معادل 634,963,571.8 دالر آمریکایی (19.3 فیصد مجموع مصارف صحت جاری) تخمین شده است.
- مصارف شخصی از جیب خانواده ها در سال 2021 معادل 2,534,011,069.47 دالر آمریکایی (77.2 فیصد مجموع مصارف جاری صحت) تخمین گردیده است.
- مصارف خریداری پرچون و عرضه سایر مواد طبی برای سکتور صحت معادل 1,376,082,560.95 دالر آمریکایی (41.9 فیصد مجموع مصارف جاری صحت) می باشد.
- مصارف در شفاخانه های عرضه کننده خدمات صحت معادل 203,907,547 دالر آمریکایی (6.2 فیصد مجموع مصارف صحت جاری) تخمین گردیده است.
- مصارف امبولانس 454,852,921 دالر آمریکایی (13.9 فیصد مجموع مصارف صحت جاری) تخمین گردیده است.
- مصارف خدمات معالجوی برای هر دو خدمات سراپا و داخل بستر محاسبه شده است که بالترتیب 176,129,794.7 دالر آمریکایی (5.4%) و 384,201,229.7 دالر آمریکایی (11.7%) مجموع مصارف صحت جاری را تشکیل می دهند.
- مصارف خدمات وقایوی و صحت عامه معادل 367,137,482.1 دالر آمریکایی (11.2%) مصارف جاری صحت محاسبه گردیده است.
- مصارف در بخش COVID-19 در سال 2021 معادل 93,790,880.8 دالر آمریکایی که (2.9%) مجموع مصارف جاری صحت را تشکیل میدهد .

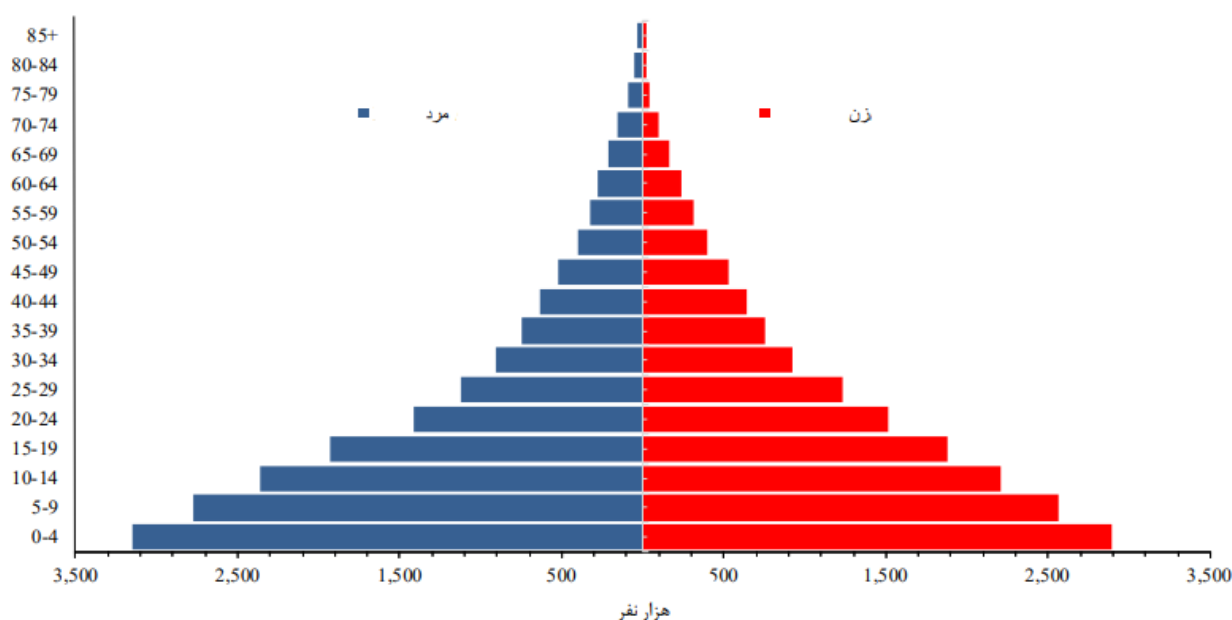
2.4 ساختار گزارش

این گزارش دارای چهار بخش میباشد. از پس زمینه شروع می شود که ساختار فعلی نظام صحت، تمویل صحت و وضعیت اقتصاد کلان کشور را معرفی می کند. بخش دوم بیشتر در مورد روش استفاده شده در این مطالعه است، بخش سوم یافته ها را در دو شکل متن و جداول/گراف ها ارائه می دهد. بخش آخر پیشنهادات است. علاوه بر این، ضمیمه ها جداول جزئیات NHA را نشان می دهد. تمام قیمت ها به قیمت کنونی دالر با نرخ ارز یک دالر معادل 82 افغانی در سال 2021 محاسبه شده است (Da Afghanistan Bank, 2021).

3 پس منظر

3.1 شاخص‌های دموگرافیک (آمار نفوس) و وضعیت صحت در افغانستان

جمعیت افغانستان در سال 2021، 33.5 میلیون نفر تخمین زده شده است که از این تعداد 51 فیصد نفر ذکور و 49 فیصد نفر اناث هستند. جمعیت افغانستان بسیار جوان است؛ تقریباً نیمی از جمعیت افغانستان، 47% آنرا اطفال زیر سن 15 سال تشکیل می دهد، این رقم افغانستان را در بین چهار کشور برتر جهان با بیشترین تعداد افراد زیر 15 سال قرار داده است (شکل 1). میزان باروری در افغانستان بسیار بالا است. در سال‌های 2021 الی 2022 توقع حیات برای مردان 64 سال و برای زنان 67 سال بوده است (NSIA, 2021-2022).

شکل 1. نفوس به تفکیک گروه‌های سن و جنس

به اساس سالنامه احصاییوی 21/2022، تولیدات ناخالص داخلی در حدود 16.8 بلیون دالر امریکایی و تولید ناخالص سرانه 511 دالر امریکایی تخمین زده شده است.

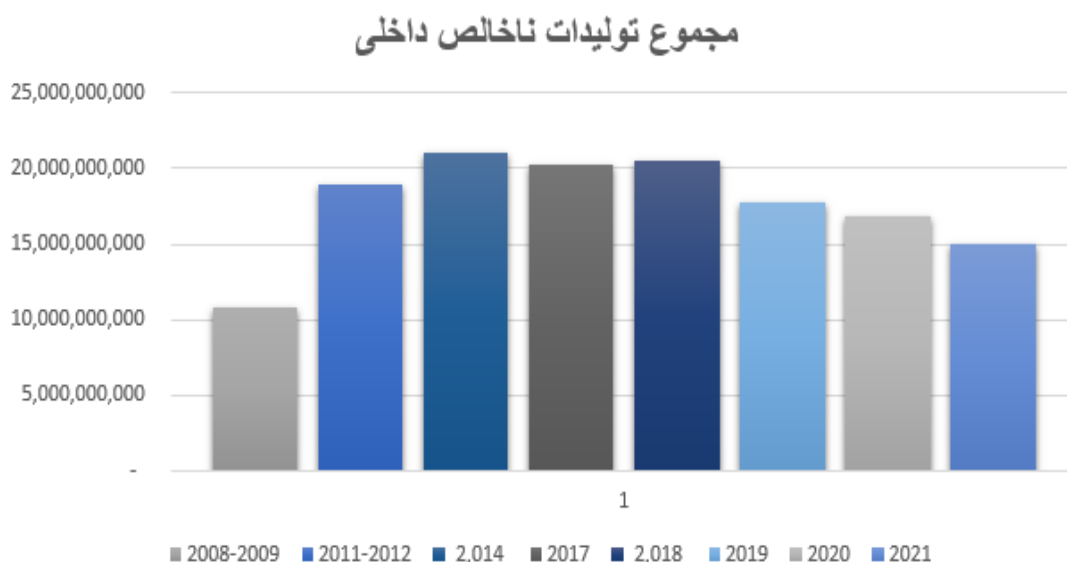
وزارت صحت عامه متعهد به تولید متداوم حسابات ملی صحتی بمنظور پیگیری پول‌های تمویل شده برای سکتور صحت در کشور می باشد. در جریان بیشتر از یک دهه گذشته، وزارت صحت عامه توانسته است تا هفت دور گزارش‌های حسابات ملی صحتی را که شامل معلومات کلیدی در مورد وضعیت تمویل نظام صحتی در کشور می باشد، تولید نماید. وزارت صحت عامه در کنار آن با استفاده از این ارقام و معلومات توانسته است تا پالیسی تمویل نظام صحتی و استراتژی‌های نظام صحتی مرتبط به آن را انکشاف دهد که به اساس آن اصلاحات در نظام صحتی کشور را بشمول تطبیق فیس در مقابل عرضه خدمات صحتی شفاخانه‌ای و قانون کنترل تنباکو را نیز تهیه و مورد تطبیق قرار داده است (Health).

از سال 2002 بدین سو همگام با پیشرفت اقتصادی، نظام صحتی و عرضه خدمات صحتی در افغانستان انکشاف قابل ملاحظه‌ای داشته است. وزارت صحت عامه پالیسی‌ها و استراتژی‌های مختلفی را بمنظور تقویت نظام صحتی به معرفی گرفته است که بطور کل از فراهم نمودن عرضه خدمات صحتی اولیه و ثانوی از طریق مجموعه‌های خدمات صحتی ابتدایی و خدمات

صحتی اساسی در مراکز صحتی میتوان یاد آورد شد. این در حالیست که خدمات صحتی ثالثی و تخصصی در شفاخانه های ملی تخصصی فراهم میگردد. همچنان باید یاد آور شد که وزارت صحت عامه متعهد به بهبود وضعیت صحتی تمام افغان ها بخصوص خانم ها و اطفال و محافظت تمام جمعیت کشور از بار مصارف صحتی و دست یابی به پوشش صحتی همگانی در سطح کشور می باشد. جهت نظارت مداوم از وضعیت تمویل صحتی و پیشرفت ها در زمینه مصارف مالی صحتی مردم در سطح کشور، وزارت صحت عامه دور هشتم حسابات ملی صحتی برای سال 2021 را نیز تولید نموده است

3.2 وضعیت اقتصادی اجتماعی در افغانستان

در طول دهه های اخیر، افغانستان در شرایط اقتصادی فراز و نشیب هایی را تجربه کرده است. تولید ناخالص داخلی در افغانستان در سال 2021 حدود 15 میلیارد دلار با تولید سرانه ناخالص داخلی 447.89 دلار برآورد شده است. (شکل 2)، در مقایسه با تولید ناخالص داخلی 10.8 میلیارد دلار آمریکا در سال 2008-2009 بوده با این حال تولید ناخالص داخلی در سال 2021 کمی پایین تر از سال 2020 است. نرخ ارز در سال 2021 در برابر یک دلار آمریکا 82 افغانی تخمین زده می شود.

شکل 2: مقایسه تولید ناخالص داخلی در طول سال ها

3.3 سیستم مراقبت های صحتی

سیستم صحتی و ارائه خدمات صحتی افغانستان از سال 2002 به طور قابل توجهی بهبود یافته است. وزارت صحت، استراژی و پالیسی های صحتی را برای تقویت نظام صحتی و بهبود ارائه خدمات معرفی کرده است. دولت افغانستان با حمایت مالی و فنی کمک کنندگان، بسته خدمات صحتی اساسی را در سال 2003 معرفی کرد. هدف اصلی بسته خدمات صحتی اساسی ارایه خدمات وقایوی و خدمات صحتی اساسی است که اولویت نیاز های صحتی شهروندان افغانستان با تمرکز ویژه بر مناطق روستایی رسیدگی می کند. برای تکمیل بسته خدمات صحتی اساسی (BPHS)، وزارت صحت عامه بسته خدمات شفاخانه ای (EPHS) را در سال 2005 معرفی کرد. بسته خدمات اساسی یا EPHS خدمات صحتی تشخیصی و ثانویه را از طریق شفاخانه های حوزوی و منطقه ای ارائه می دهد. هر شفاخانه ولایتی به عنوان نقطه ارجاع برای خدمات BPHS کار می کند.

خدمات صحتی اولیه و ثانویه از طریق EPHS و BPHS ارایه می شود. خدمات ثالثی در شفاخانه های ملی کابل فراهم می شود.

EPHS و BPHS توسط (سازمان های غیردولتی) در 31 ولایت از طریق یک میکانیزم قراردادی اجرا می شوند. در سه ولایت باقی مانده، وزارت صحت عامه این خدمات را از طریق یک میکانیزم قراردادی به نام میکانیزم تقویتی (SM) ارائه می کند. وزارت صحت عامه مدیریت شفاخانه های ملی را نیز به دست دارد.

3.4 کاربرد و مفهوم حسابات ملی صحتی

چارچوب حسابات ملی صحتی، مصارف جاری صحتی (CHE) را که شامل مصارف عامه، خصوصی، و تمویل کننده گان است اندازه گیری می نماید. منابع را از مبدا یا منبع خود از طریق نماینده های مالی (FAS) ردیابی می کند. منابع مالی عرضه کننده گان خدمات صحتی و عوامل عرضه خدمات را مدیریت می نماید. در رویکرد سیستم حسابات صحتی یا (SHA) 2011، امراض نیز شناسایی می شوند و حسابات امراض به جای حسابات فرعی بر اساس طبقه بندی بین المللی امراض (ICD-10) ((OECD, 2011)) مورد استفاده قرار می گیرند. چنین طبقه بندی خاص امراض از مصارف صحتی پیامدهای سیاستی را برای دست اندرکاران مختلف در اختیار تصمیم گیرندگان قرار می دهد. ابزار حسابات ملی صحتی بر تجزیه و تحلیل تمویل مالی صحتی برای گنجاندن روندهای اقتصاد کلان در میان نهادها و سازمان هایی که سیستم صحتی را تشکیل می دهند تمرکز می کند. نتایج رویکرد حسابات ملی صحتی همچنین تاثیر قابل توجهی بر جریان های تمویل مالی صحتی و اطلاع رسانی به روند توسعه پالیسی های صحتی در یک کشور داشته است.

3.5 تاریخچه حسابات ملی صحتی

افغانستان یکی از کشورهایی است که گزارش های حسابات ملی صحتی را بر اساس استانداردهای سازمان همکاری های اقتصادی و توسعه و ابزارها و چارچوب های سازمان صحتی جهان تولید می کند. یافته های حسابات ملی صحتی به شدت بر روند پالیسی سازی وزارت صحت عامه تاثیرگذار بوده است. نتایج دور اول حسابات ملی صحتی که در سال 2011 تولید شد، بحث در مورد مصارف پرداخت از جیب یا (OOP) در کشور را تحریک کرد.

4 میتودولوژی‌ها و جمع‌آوری ارقام

4.1 مرور رویکرد

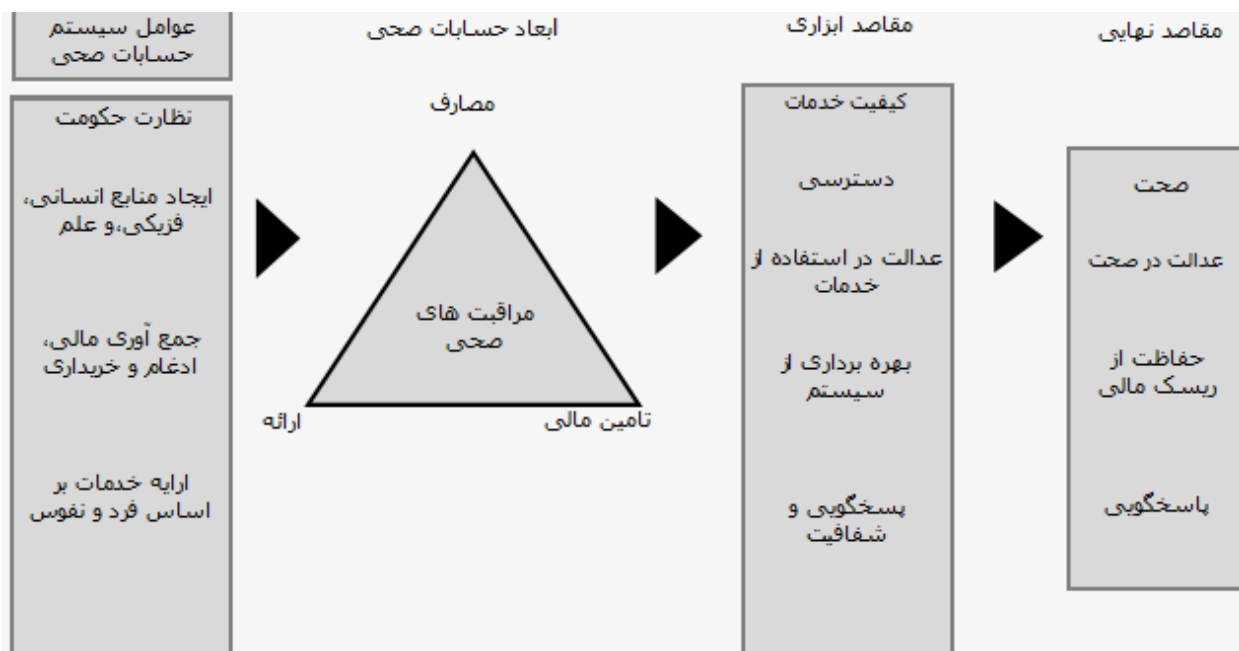
4.1.1 سیستم حسابات صحت 2011 (SHA 2011)

سیستم‌های صحت در بسیاری از کشورهای جهان تحت اصلاح قرار دارد. عواملی که سبب این اصلاحات می‌گردند عبارت‌اند از نوآوری در عرضه مراقبت‌های صحت، دواها، تکنالوژی‌های طبی، تقاضای افزایش یافته برای خدمات صحت و تغییر عوامل برداشت مصارف صحت که در نتیجه موضوع مصارف صحت به یک موضوع قابل توجه و مهم برای پالیسی‌سازان، تحلیلگران و مردم عام مبدل گردیده است. توجه به این موضوع به نوبه خود توقعات را برای ارائه معلومات مفصل‌تر و جامع‌تر راجع به مصارف بیشتر صحت که در دسترس قرار دارند، افزایش می‌دهد.

با افزایش این همه علاقمندی به تمویل مراقبت‌های صحت، سازمان هماهنگی و توسعه اقتصادی (OECD)، اتحادیه اروپا (EU) و سازمان صحت جهان (WHO) سیستم صحت 2011 را ایجاد نمودند که یک روش معیاری برای ایجاد حسابات ملی صحت است. با آنکه سیستم حسابات صحت 2011 بر اساس سیستم حسابات صحت (SHA 1.0) ترتیب گردیده است، موضوعات ذیل را به جزئیات مورد مطالعه قرار می‌دهد

- سیستم حسابات صحت 2011 (SHA 2011) یک رویکرد تمویل مراقبت‌های صحت را انکشاف داده است که زمینه بررسی این را که منابع چگونه جمع‌آوری، مدیریت و استفاده می‌گردند بشمول تدابیر تمویل (شیوه تمویل)، واحد‌های سازمانی (نماینده‌های مالی) و شیوه‌های جمع‌آوری عواید مساعد می‌سازد.
- سیستم حسابات صحت 2011 ساختارهای مصارف عرضه خدمات صحت را کاوش و بررسی نموده و بخش جداگانه برای ایجاد سرمایه در نظر گرفته تا از ابهامات گذشته درمورد ارتباط مصارف جاری صحت و مصارف ایجاد سرمایه در سیستم مراقبت‌های صحت جلوگیری گردد.
- سیستم حسابات صحت 2011 ابعاد وظیفه پی‌مراقبت‌های صحت را بیشتر مورد تحلیل قرارداده است.
- سیستم حسابات صحت 2011 مصارف مراقبت‌های صحت را به تفکیک مشخصات مستفید شونده‌گان مانند امراض، سن، جنس، حوزه و حالت اجتماعی اقتصادی بهبود بخشیده است.

شکل 3 نمایانگر چارچوب سیستم حسابات صحت 2011 SHA است، ارتباط میان تمویل صحت، مصارف مراقبت‌های صحت و ارائه خدمات را نشان می‌دهد. تخمین حسابات ملی صحت برای افغانستان براساس چارچوب سیستم حسابات صحت 2011 SHA و رهنمود سازمان صحت جهان با در نظر داشت محیط افغانستان صورت گرفته است. معلومات جمع‌آوری شده با استفاده از برنامه‌های ایکسل و ابزار تولیدی یا (Production Tool (V.4006 براساس سیستم حسابات صحت 2011 SHA تحلیل و تجزیه گردیده است. در دوره فعلی حسابات ملی صحت ابعاد ذیل را در نظر گرفته شده‌اند (OECD, 2011).

شکل 3: چارچوب سیستم صحتی و حسابات صحتی

شیوه تمویل: بخش های از سیستم تمویل صحت یک کشور که عواید را دریافت و آنرا مستقیماً برای خریداری اجناس و خدمات در محدوده حسابات صحتی مورد استفاده قرار میدهد.

منابع تمویل: عوایدی که برای تمویل شیوه های تمویل از طریق شیوه های مشخص کمکی دریافت و جمع آوری می گردد.

نماینده های مالی: واحد های سازمانی که شیوه های تمویل صحت را مدیریت می نمایند.

عرضه کنندگان خدمات صحتی: نهاد های که پول را در مقابل عرضه خدمات در محدوده حسابات صحتی دریافت می نمایند.

خدمات صحتی: انواع اجناس و خدمات که عرضه می شوند و همچنان فعالیت های که در محدوده حسابات صحتی صورت می گیرد.

مستفید شوندگان خدمات صحتی: معلومات راجع به مصارف از لحاظ سن و جنس و ارائه جزئیات راجع به مستفید شوندگان خدمات صحتی.

عوامل عرضه خدمات: عبارتند از معلومات اند که عرضه کنندگان خدمات صحتی براساس آن اقلام مورد نیاز را تولید و خدمات را عرضه می کنند و یا فعالیت های که در سیستم صورت می گیرند را انجام میدهند. محدوده تشخیص عوامل عرضه خدمات مراقبت های صحتی از نتایج خدمات عرضه شده توسط عرضه کنندگان خدمات صحتی برگرفته می شود. معمولاً این موضوع از محدوده مصارف مراقبت های صحتی حساب اصلی مصارف صحتی متفاوت است.

ایجاد سرمایه: انواع دارایی که عرضه کنندگان خدمات صحتی در جریان دوره حسابداری بدست می آورند و آنرا بشکل دوامدار برای بیشتر از یک سال به منظور عرضه خدمات استفاده می نمایند.

4.2 جمع آوری ارقام

بمنظور دریافت ارقام موثق مصارف صحت و حصول اطمینان از اینکه ارقام جمع آوری شده نمایندگی از مجموع مصارف صحت در کشور را می‌کند، ارقام این دوره حسابات صحت ملی از منابع مختلف همچون شرکای انکشافی، موسسات غیر انتفاعی، وزارت مالیه، سایر وزارتخانه‌های مرتبط (وزارت تحصیلات عالی، وزارت دفاع، وزارت داخله و وزارت معارف)، موسسات غیر انتفاعی که برای خانواده‌ها خدمات ارائه می‌کنند و سروی خانوار جمع آوری گردیده‌اند.

4.3 سروی شرکای انکشافی

این ارقام از تمام شرکای انکشافی که همکاران وزارت صحت عامه در قسمت تمویل مالی یا تهیه منابع مالی برای ارائه خدمات صحتی شمرده می‌شوند، جمع آوری گردیده‌اند. تیم حسابات صحتی به تمام این ادارات یک پرسشنامه منظم را بمنظور دریافت تمام معلومات راجع به مصارف صحتی ارسال کرده‌اند.

4.4 سروی موسسات غیر دولتی

لست تماس با موسسات غیر دولتی که در قسمت ارائه بسته‌های خدمات صحتی اساسی و خدمات اساسی شفاخانه‌ای قرارداد دارند از واحد هم‌آهنگی کمک‌ها و خدمات مشورتی و ریاست روابط بین‌المللی وزارت صحت عامه اخذ گردیده‌اند. همچنین، تیم حسابات صحتی پرسشنامه‌های حسابات صحتی را با نمایندگان تمام موسسات غیر دولتی بمنظور دریافت معلومات دقیق راجع به مصارف صحتی شریک نمودند.

4.5 سروی وزارت خانه‌ها

برعلاوه خدماتی که توسط وزارت صحت عامه ارائه می‌گردد سایر وزارت خانه‌ها (وزارت دفاع، وزارت تحصیلات عالی، وزارت داخله و وزارت معارف) نیز خدمات صحتی را ارائه می‌نمایند. از اینرو، فورم‌های جمع آوری ارقام راجع به مصارف صحتی به شعبات مربوطه این وزارت خانه‌ها بمنظور جمع آوری ارقام ارسال گردیدند.

4.6 سروی خانوار

با توجه به دسترس نبودن ارقام مصارف خانوار، امسال ما در عوض تصمیم گرفتیم تا برای تخمین مصارف صحتی خانوارها، با روش ملاحظه سیرتاریخی مصارف صحتی خانواده‌ها از جیب‌ها برای سالهای 2011، 2014 و 2017 استفاده نموده و مصارف صحتی شخصی خانواده‌ها را تخمین نماییم، ما آخرین نرخ رشد سالانه OOP را 8.5 درصد از سال 2014-2017 تخمین زده ایم. تمویل‌کننده‌ها و شرکای انکشافی سکتور صحت مصارف صحتی را به دالر امریکایی و ایرو گزارش دادند، بر اساس میانگین ارایه شده توسط بانک مرکزی افغانستان، نرخ تبادله دالر به افغانی معادل 82 افغانی و نرخ معادل 97 افغانی برای یک ایرو در نظر گرفته شد (Da Afghanistan Bank, 2021).

4.7 استراتیژی و فرضیات

یکی از چالش‌های این دور تخصیص بودجه دولت و تمویل‌کنندگان برای امراض مشخص جهت ایجاد حسابات صحتی به امراض بود. از اینرو، ما از نتایج مطالعات مصارف صحتی که براساس رویکرد پایین به بالا (Bottom up Approach)

است، بمنظور تخمین مصارف خدمات صحتی داخل بستر و سراپا استفاده بعمل آوردیم. این مطالعه توسط ریاست اقتصاد و تمویل صحت صورت گرفته و استفاده ارقام سیستم مدیریت معلومات صحتی را برای گزارش دهی سالانه مد نظر گرفته است. لست امراض/وضعیت در ضمیمه الحاق گردیده است.

با وجود بعضی از چالشها در جریان جمع آوری ارقام و در مقایسه با دوره های گذشته، کیفیت معلومات جمع آوری شده بشکل قابل ملاحظه ای بهبود یافته است. بهبود در جزئیات و سازگاری معلومات به میان آمده است. در جریان جمع آوری ارقام، تیم حسابات ملی صحتی بعضی از خلاها را در کیفیت معلومات مشاهده نموده است مگر توانسته است که این معلومات را از سایر منابع نیز دریافت نماید، با معلومات در دست داشته خویش مقایسه کرده و میزان اشتباهات را در جریان ترتیب گزارش حسابات ملی صحتی کاهش دهد.

4.8 محدودیت ها

بدست آوردن ارقام با کیفیت بالا در افغانستان اغلب چالش برانگیز است و اگرچه هر حسابات ملی صحتی تخمینی از مجموع مصارف صحتی است، اما تیم های تخنیک برای تعیین نزدیک ترین تخمین به واقعیت نیاز به ارقام دقیق دارند. کیفیت ارقام در طول سال های گذشته با توجه به پیشرفت های اخیر در ظرفیت دست اندرکاران به شمول تولیدات آن به طور قابل توجهی افزایش یافته است. چالش بزرگ برای این دور در دسترس نبودن مصارف خانوار بود و تیم حسابات ملی صحتی مجبور بود این بخش را با استفاده از ارقام سال قبل تخمین کند. با توجه به اینکه مصارف های خانوار تخمین شده است، توصیه می شود خوانندگان در هنگام استفاده از مصارف خانوار احتیاط نمایند، محدودیت نهایی این مطالعه عدم وجود ارقام اولیه مورد استفاده برای تخمین مصارف برای امراض بود، تیم تخنیک از مجموعه ارقام ثانوی برای تخمین مصارف امراض استفاده کرده است.

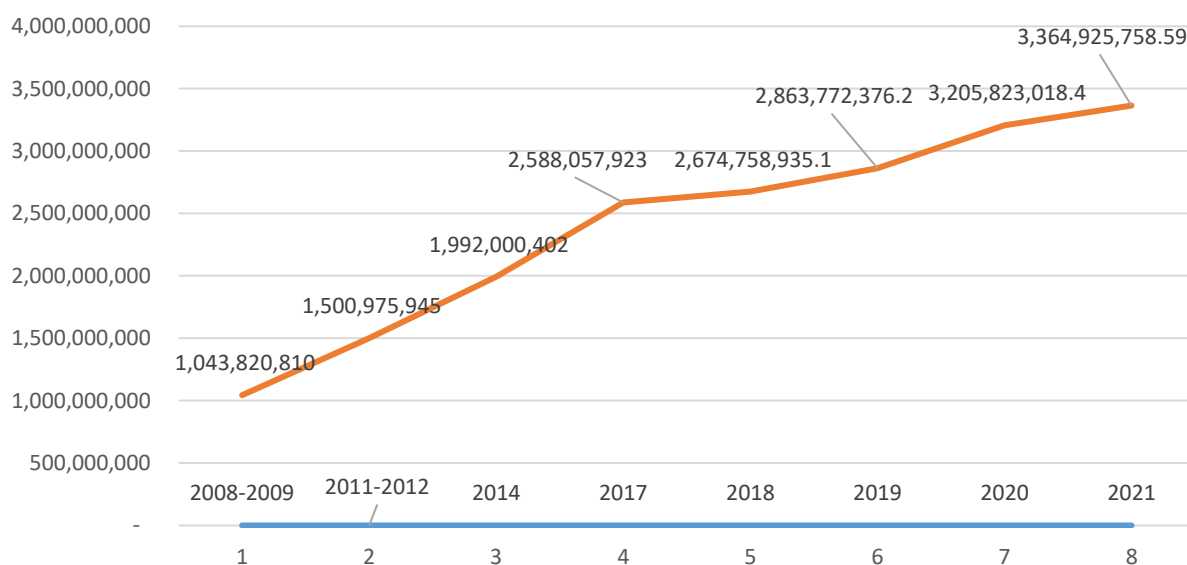
5 یافته های عمومی حسابات ملی صحت

در این قسمت، یافته های حسابات ملی صحت دقیق با در نظر داشت جریان مالی آن که از ابتدا پول از کجا میآید یا منبع این پول ها از کجا است و به دست مستفید شوندگان نهایی که مصرف می رسانند و از خدمات که استفاده می کنند به تفکیک جنسیت، سن و امراض ارائه شده است

5.1 سیر مصارف مجموعی صحت

مجموع مصارف صحت (THE) در سراسر هشت دور حسابات ملی صحت روند فزاینده ای را نشان می دهد (شکل 4). در سال 2021 مجموع مصارف صحت به 3.3 بلیون در مقایسه به سال 2009-2008 که 1.04 بلیون است افزایش را نشان میدهد. در مقایسه با سال قبل 4.7% افزایش یافته است. مجموع مصارف صحت سرانه در سال 2021 100.2 دلار امریکایی تخمین زده شده است. مصارف جاری سرانه در سال 2021 بدون در نظر داشت مصارف سرمایوی در این سال 97.8 دلار تخمین زده شده است.

مجموع مصارف صحت (THE) طی هشت دور

شکل 4: روند مصارف مجموعی صحت در هشت دور

5.2 خلاصه از حسابات ملی صحت طی هشت دور

در زیر جدول 1: یافته های کلیدی حساب های ملی صحت را در طی هشت دور نشان میدهد. در دو دور اول SHA.1 مورد استفاده قرار گرفت و در شش دور گذشته SHA2011 استفاده شده است. بنابراین، در هنگام مقایسه احتیاط در نظر گرفته شود.

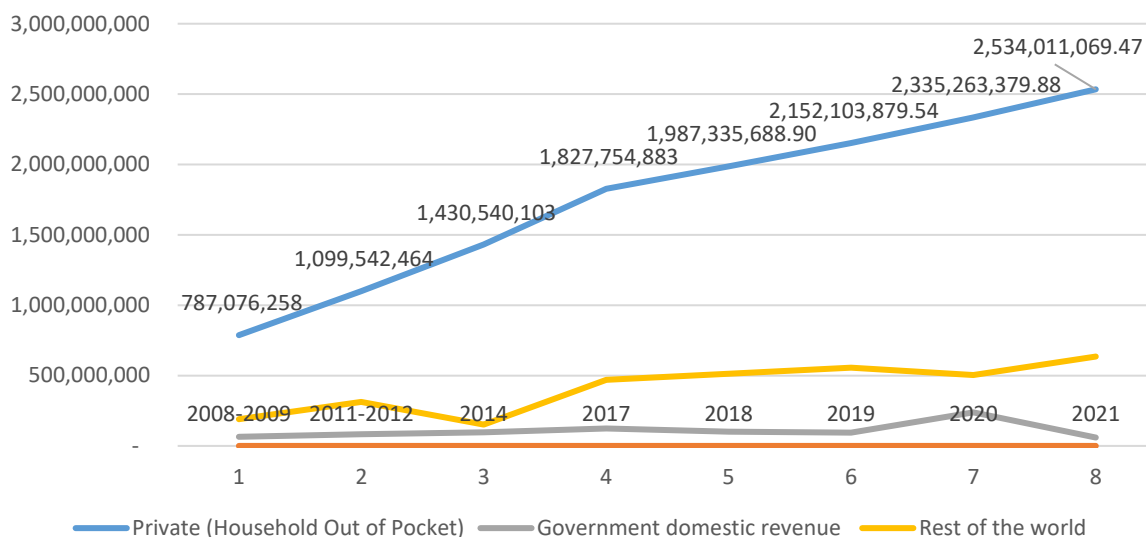
جدول 1. خلاصه از یافته های حسابات ملی صبحی از طی هشت دور

2008-2009	2011-2012	2014	2017	2018	2019	2020	2021	شاخص های عمومی حسابات ملی صبحی
25,011,400	27,000,000	28,100,000	29,724,323	31,575,018	32,225,560	32,890,171	33,569,160	نفوس
10,843,340,000	8,952,000,000	21,010,912,250	20,300,000,000	20,500,000,000	17,800,000,000	16,809,870,130	15,035,243,902	تولیدات ناخالص داخلی
1:50	1:47	1:57	1:67	1:73	1:77.8	1:77	1:82	اوسط نرخ ارز (USD: AFN)
63,892,239	84,148,093	97,128,992	123,391,485	101,159,998.46	93,890,950.23	238,365,389.85	108,388,718.35	مجموع مصارف جاری صبحی دولت
		1,958,143,950	2,421,426,142	2,601,982,855	2,801,548,543.3	3,121,427,266.7	3,281,800,326.2	مجموع مصارف جاری صبحی
		9.3%	11.9%	13%	15.7%	18.6%	21.8%	مصارف جاری صحت از فیصدی تولیدات ناخالص داخلی
1,043,820,810	1,500,975,945	1,992,000,402	2,588,057,923	2,674,758,935.1	2,863,772,376.2	3,205,823,018.4	3,364,925,758.6	مجموع مصارف صبحی
10.0%	8.0%	9.5%	12.7%	13%	16.1%	19.1%	22.4%	سهم مجموع مصارف صبحی از تولدات ناخالص داخلی
\$ 42	\$ 56	\$ 71	\$ 87	\$ 84.7	\$ 88.9	\$ 97.5	\$ 100.2	مجموع مصارف صبحی سرانه به دالر
منابع مالی بر اساس فیصدی از مجموع مصارفات صبحی 2012-2011 / 2009-2008 و مجموع مصارف جاری صبحی در سال 2014 ، 2017 ، 2018 ، 2019 ، 2020 و 2021								
6%	5.6%	5%	5.1%	3.9%	3.4%	7.6%	3.3%	دولت
76%	73.6%	72%	75.5%	76.4%	77%	74.8%	77.2%	شخصی
18%	20.8%	23%	19.4%	19.7%	19.6%	16.1%	19.3%	سایر کشورها
عرضه کنندگان خدمات صبحی بر اساس فیصدی مجموع مصارفات صبحی از سال 2012-2011 / 2009-2008 و مجموع مصارف جاری صبحی از 2014 ، 2017 ، 2018 ، 2019 ، 2020 و 2021								
29%	24%	40%	7.9%	17.2%	12.7%	9.9%	6.2%	شفابخانه
32%	25%	26%	14.6%	14.0%	14.6%	12.6%	13.9%	خدمات سراپا
28%	26%	24%	41%	36.4%	41.8%	40.9%	41.9%	پرچون فروشی و دیگر ارائه دهندگان کالاهای پزشکی
			26.2%	26.7%	26.7%	26.1%	26.7%	ارایه کننده گان خدمات کمکی
11%	25%	10%	10.3%	13.1%	15.1%	0.3%	0.0%	سایر بخش ها
عوامل عرضه خدمات صبحی بر اساس فیصدی مجموع مصارفات صبحی از سال 2012-2011 / 2009-2008 و مجموع مصارف جاری صبحی از 2014 ، 2017 ، 2018 ، 2019 ، 2020 و 2021								
59%	37%	32.9%	21%	23.02%	19.19%	20.23%	17.1%	مراقبت های صبحی
28%	26%	41.6%	41%	36.36%	41.8%	40.9%	41.9%	ادویه
5%	5%	6.7%	8%	9.84%	6.45%	8.40%	11.2%	برنامه های پیشگیری و صحت عمومی
5%	6%	4.3%	3%	3.50%	2.67%	4.12%	2.7%	بخش اداری
-	24%	12.6%	26%	26.41%	26.62%	26.07%	26.8%	خدمات کمکی
				0.17%	0.11%	0.20%	0.3%	مراقبت های توانبخشی
1%	1%	0.2%	1%	0.69%	3.21%	0.07%	0.0%	سایر بخش ها

5.3 روند شیوه تمویل صحت در هشت دور حسابات ملی صحت

تحلیل سیر مصارف صحت در هشت دور حسابات ملی صحت نشان می دهد که چقدر مقداری از مصارف صحت در افغانستان توسط هر یک از تمویل کننده ها پرداخت گردیده و همچنان چقدر تغییری در سهم هریک رونما گردیده است. شکل 5 نشان دهنده مصارف صحت به تفکیک تمویل کننده گان اصلی می باشد که شامل مصارف صحت از پول شخصی خانواده ها، سهم دولت و مصارف صحت توسط همکاران بین المللی می باشد. سهم هریک از تمویل کننده گان مصارف صحت در طی سالهای گذشته افزایش یافته است. مصارف صحت از پول شخصی خانواده ها افزایش را نشان میدهد، چنانچه، از 787 میلیون دالر امریکایی در سال 2008-2009 به 2.5 میلیارد دالر در سال 2021 رسیده است. مصارف صحت از عواید داخلی دولت یک افزایش بسیار کم، یعنی 63 میلیون دالر امریکایی در سال 2008-2009 به 108 میلیون دالر در سال 2021 را نشان می دهد. در حالیکه سهم تمویل کننده گان بین المللی یک افزایش نسبی یعنی از 190,710,857 میلیون دالر امریکایی در سال 2009/2008 به 634,963,571.8 دالر در سال 2021 را نشان میدهد.

مصارف صحت براساس شیوه تمویل از (2021-2008)

شکل 5: شیوه های تمویل طی هشت دور حسابات ملی صحت

5.4 منابع تمویل صحت طی هشت دور حسابات ملی صحت

جدول 2 نشان دهنده فیصدی منابع تمویل صحت طی هشت دوره حسابات ملی صحت می باشد. دو دور اول 2011-2009، 2012 با استفاده از روش SHA1 و شش دور اخیر با استفاده از روش SHA 2011 تولید گردیده است. در کل در سیر منابع تموئلی تغییر قابل ملاحظه رونما نگردیده است. تمویل از پول شخصی خانواده ها بیشترین سهم از کل مصارف جاری صحت، یعنی بیشتر از 77.2 فیصد را تشکیل می دهد. سهم دولت افغانستان در تمویل صحت کم بوده و به این شکل افغانستان برای تمویل صحت وابسته به حمایت از جانب تمویل کننده های بین المللی باقی مانده است.

جدول 2. خلاصه فیصدی منابع تمویل صحت طی هشت دور حسابات ملی صحتی در افغانستان

2021	2020	2019	2018	2017	2014	2011-2012	2008-2009	فیصدی منابع مالی براساس مصارف جاری صحتی
77.2%	74.8 %	77%	76.4%	75.5%	72%	73%	76%	خانواده ها
19.3%	16.1 %	19.6%	19.7%	19.4%	23%	21%	18%	کمک های بین المللی
3.3%	7.6 %	3.4%	3.9%	5.1%	5%	6%	6%	دولت

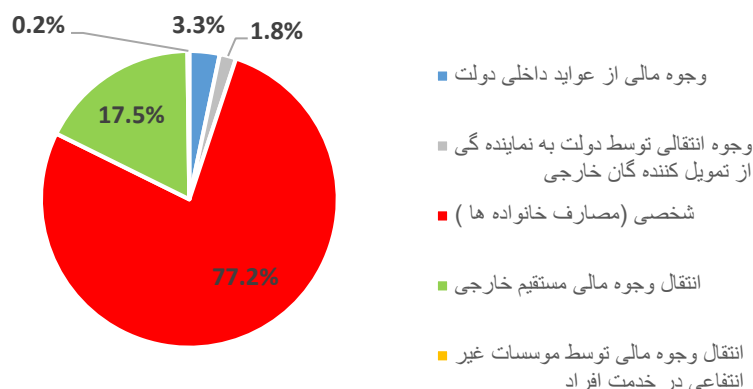
5.5 شیوه های تمویل

مصارف صحتی به تفکیک شیوه تمویل، شیوه های اصلی تمویل را شناسایی نموده و سهم هر شیوه را درکل مصارف صحتی مشخص می نماید. شیوه های معمول تمویل صحت عبارتند از عواید داخلی دولت افغانستان، کمک های مالی همکاران بین المللی که از طریق دولت افغانستان انتقال یافته اند، کمک های مستقیم مالی از منابع خارجی و مصارف صحتی پرداخت از جیب خانواده ها میباشد.

عواید داخلی دولت 3.3 فیصد کل مصارف جاری صحت را تشکیل می دهد، مصارف دولت که منشا خارجی داشتند، 1.8 فیصد کل مصارف جاری صحت را تشکیل می دهند. تمویل کننده گان بین المللی صحت 17.5 فیصد کل مصارف جاری صحت را پرداخت نموده اند. تمویل از جانب خانواده ها که از پول شخصی شان صورت گرفته است بلند ترین رقم (77.2 فیصد) را تشکیل می دهد که اندکی بلند تر از دریافت های حسابات ملی صحتی در سال 2020 که 74.8 فیصد می باشد است (جدول 3 و شکل 6).

جدول 3. تفکیک مصارف جاری صحت بر اساس شیوه تمویل صحت در سال 2021

فیصدی (%)	دالرامریکایی (مقدار)	شیوه های عواید برای تمویل سکتور صحت
3.3 %	108,388,718.35	وجوه مالی از عواید داخلی دولت
1.8 %	59,503,253.00	وجوه انتقالی توسط دولت به نماینده گی از تمویل کننده گان خارجی
77.2 %	2,534,011,069.47	شخصی (مصارف خانواده ها)
0.2 %	4,436,966.61	انتقال وجوه مالی توسط موسسه غیر انتفاعی در خدمت افراد
17.5 %	575,460,318.78	انتقال وجوه مالی مستقیم توسط خارجی
100%	3,281,800,326.2	مجموع مصارف جاری صحت

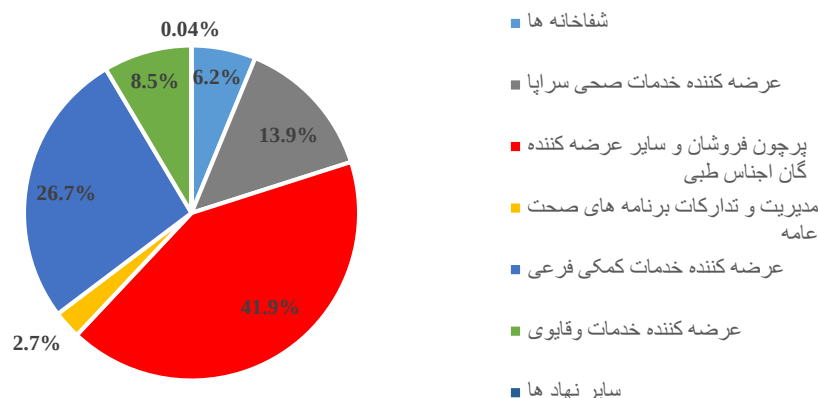
شکل 6. مصارف براساس شیوه های تمویل در سال 2021

5.6 عرضه کنندگان خدمات صبحی

مانند سایر کشورها، خدمات صبحی در افغانستان نیز توسط عرضه کننده گان خدمات صبحی مختلف همچو شفاخانه ها، مراکز صبحی سیار، پرچون فروشی و ادویه فروشی ها، تطبیق کنندگان برنامه های صبحی،، عرضه کننده گان خدمات کمکی فرعی و عرضه کننده گان خدمات وقایوی فراهم می گردد. در سال 2021 فروشات پرچون و عرضه کننده گان محصولات طبی 41.9 % مصارف جاری صبحی را تشکیل میدهد که بلندترین مصارف صبحی میباشد، دومین عرضه کننده خدمات صبحی، عرضه کنندگان خدمات کمکی فرعی هستند که 26.7 % مصارف جاری صبحی را تشکیل می دهد، عرضه کننده گان مراقبت های شفاخانه ای، عرضه کننده گان خدمات صبحی سراپا، عرضه کننده گان خدمات وقایوی و عرضه کننده گان خدمات مدیریت پروگرامهای صبحی به ترتیب 6.2 %، فیصد، 13.9 %،، 8.5 %، فیصد و 2.7 % فیصد کل مصارف جاری صحت تشکیل میدهد (شکل 7 و جدول 4).

جدول 4. مصارف جاری صحت براساس عرضه کننده گان خدمات صبحی در کشور

عرضه کننده گان خدمات صبحی	مقدار (دالر مریکایی)	(%) فیصدی
شفاخانه ها	203,907,547	6.2%
عرضه کننده خدمات صبحی سراپا	454,852,921	13.9%
پرچون فروشان و سایر عرضه کننده گان اجناس طبی	1,376,082,560.95	41.9%
مدیریت و تدارکات برنامه های صحت عامه	88,883,050	2.7%
عرضه کننده خدمات کمکی فرعی	877,528,033	26.7%
عرضه کننده خدمات وقایوی	279,162,296	8.5%
سایر نهاد ها	1,383,918	0.1%
مجموع مصارف جاری صحت	3,281,800,326.2	100%

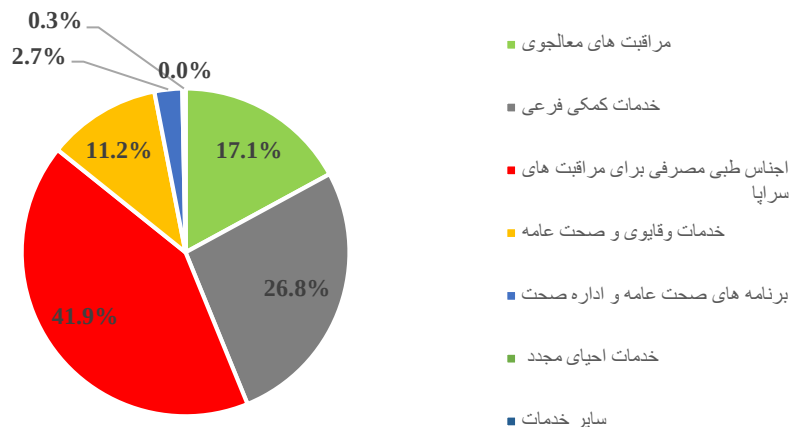
شکل 7. مصارف به اساس عرضه کننده گان خدمات صحتی

5.7 مصارف صحتی بر اساس عرضه خدمات

مصارف صحتی اختصاص یافته به خدمات معالجوی در برگرفته هردو، خدمات سراپا و داخل بستر در حدود 17.1 % فیصد کل مصارف جاری صحت را در سال 2021 در بر میگیرد. از این میان، در حدود 5.4 % فیصد بالای خدمات داخل بستر و 11.7 % فیصد دیگر در خدمات سراپا به مصرف رسیده است. بیشترین فیصدی مصارف جاری صحت روی خرید ادویه جات و محصولات طبی به مصرف رسیده است، که 41.9 % فیصد آنرا تشکیل میدهد، که به تعقیب آن 26.8 % فیصد روی خدمات کمکی فرعی، 11.2 % فیصد روی خدمات وقایوی، 2.7 % فیصد روی مدیریت سیستم صحتی و برنامه های مدیریت پروگرامهای صحتی و 0.3 % مصارف روی خدمات احیای مجدد به مصرف رسیده است (جدول 4 شکل 8).

جدول 5. مصارف جاری صحت بر اساس عرضه خدمات در سال 2021

انواع خدمات صحتی	مقدار (دالرامریکایی)	(%) فیصدی
مراقبت های معالجوی	560,331,024.3	17.1%
مراقبت های داخل بستر	176,129,794.7	5.4 %
مراقبت های صحتی سراپا	384,201,229.7	11.7 %
خدمات کمکی فرعی	877,908,090.3	26.8 %
اجناس طبی مصرفی برای مراقبت های سراپا	1,376,082,560.9	41.9 %
خدمات وقایوی و صحت عامه	367,137,482.1	11.2 %
برنامه های صحت عامه و اداره صحت	89,994,413.9	2.7 %
خدمات احیای مجدد	10,342,820.6	0.3%
سایر خدمات	3,934.0	0.0 %
مجموع مصارف جاری صحت	3,281,800,326.2	100%

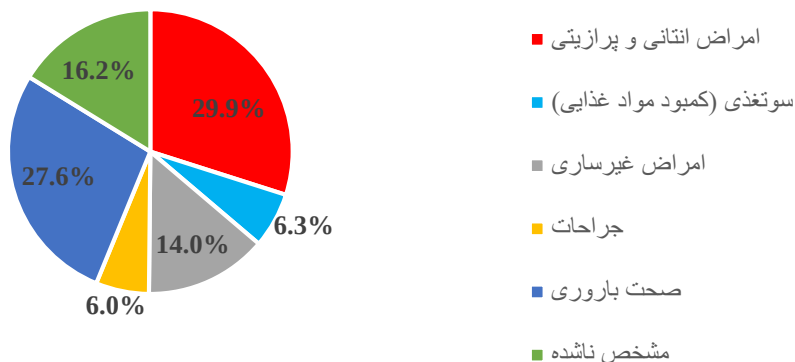
5 شکل 8. مصارف به اساس عرضه خدمات

5.8 مصارف صحتی نظر به امراض

در این دور حسابات ملی صحتی لست امراض دربرگیرنده لست امراض انتانی و پرازییتی، امراض قابل وقایه توسط واکسین، صحت باروری، امراض سوی تغذی، امراض غیر ساری، جراحات، و امراض مشخص نا شده می باشد لست مکمل امراض شامل ضمیمه میباشد. تقریباً 29.9 % مصارف جاری صحتی روی تداوی امراض انتانی و پرازییتی به مصرف میرسد؛ در حدود 27.6 % آن روی عرضه خدمات صحتی باروری؛ 14.0 % آن روی امراض غیری ساری 6.3 % روی برنامه های تغذیوی، 4.6 % آن روی امراض قابل وقایه توسط واکسین که شامل برنامه های معافیت دهی نیز میشود؛ 2.9 % آن روی COVID-19 ؛ 6 % آن روی جراحات؛ و 16.2 % آن روی امراض مشخص نا شده به مصرف میرسد (جدول 6 شکل 9).

جدول 6. مصارف صحتی نظر به امراض در سال 2021

کتهوری امراض	مقدار (دالرامریکایی)	(%) فیصدی
امراض انتانی و پرازییتی	1,123,805,976.6	29.9 %
امراض قابل وقایه توسط واکسین	150,696,891.2	4.6%
COVID-19	93,790,880.8	2.9%
صحت باروری	904,996,380.2	27.6%
سوتغذی (کمبود مواد غذایی)	457,845,915.8	6.3%
امراض غیرساری	457,845,915.8	14.0%
جراحات	198,460,378.0	6.0%
مشخص نا شده	532,273,478.5	16.2%
مجموع مصارف جاری صحت	3,281,800,326.2	100%

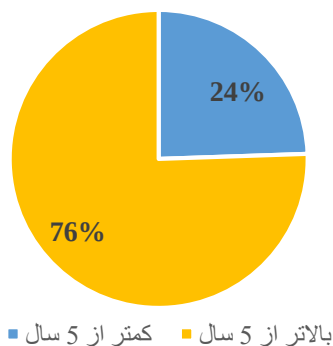
شکل 9. مصارف بر اساس امراض در سال 2021

5.9 مصارف صحتی با تفکیک گروه های سنی

افغانستان فیصدی بلند نفوس جوانان را دارد که برای انکشاف بالقوه اقتصادی مهم است، به دلیل عدم موجودیت ارقام مصارف صحتی و ارقام استفاده از خدمات صحتی به تفکیک گروه های سنی، ما در این گزارش مصارف صحتی را بر اساس گروپ های سنی پایین تر از سن پنج سال و بلند تر از سن پنج مد نظر گرفته ایم، ارقام در جدول پایین نشان می دهد که در سال 2021 مصارف صحتی روی عرضه خدمات صحتی برای اطفال بالاتر از پنج سال 2,479,076,986 دالر آمریکایی 76% مصارف جاری صحتی و روی گروه های سنی پایین تر از پنج سال 802,723,340 دالر آمریکایی بوده است که 24 % مصارف جاری صحتی را تشکیل میدهد. (جدول 7 و شکل 11)

جدول 7. مصارف صحتی به تفکیک گروه های سنی

نفوس	مقدار (دالر آمریکایی)	(%) فیصدی
کمتر از 5 سال	802,723,340	24%
بالا تر از 5 سال	2,479,076,986	76%
مجموع مصارف جاری صحت	3,281,800,326.2	100%

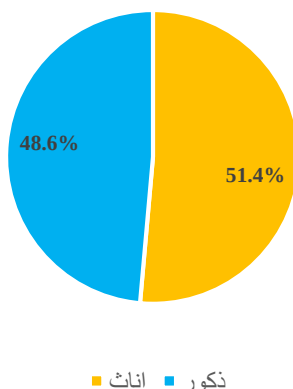
شکل 10. مصارف بر اساس سن در سال 2021

5.10 مصارف صبحی به تفکیک جنسیت

در سال 2021، ارقام مصارف صبحی به تفکیک جنسیت (ذکور و اناث) نشان می دهد که مبلغ 1,687,200,634 دلار امریکایی 51.4 % فیصد مصارف جاری صبحی روی مریضان اناث، و در حدود 1,594,599,692 دلار امریکایی 48.6 % فیصد کل مصارف صبحی جاری روی مریضان ذکور، به مصرف رسیده است (جدول 8 و شکل 11).

جدول 8. مصارف صبحی بر اساس جنسیت (مرد و زن) در سال 2021

جنسیت	مقدار (دلار امریکایی)	(%) فیصدی
51.4%	1,687,200,634	51.4 %
48.6%	1,594,599,692	48.6 %
مجموع	3,281,800,326.2	100%

شکل 11. مصارف بر اساس جنسیت در سال 2021

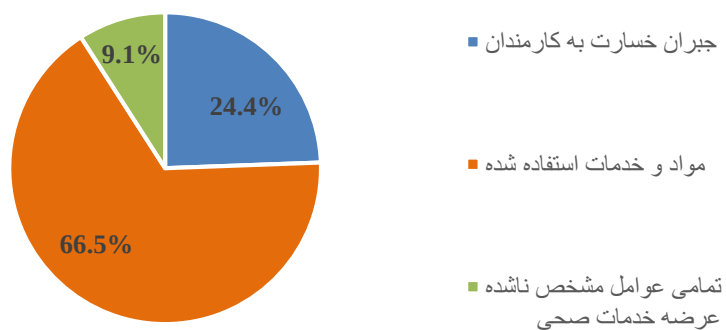
5.11 مصارف صبحی به تفکیک عوامل عرضه خدمات

دانستن میزان هزینه شده توسط عرضه کننده گان مراقبت های صبحی به عنوان وجوه ورودی به این سیستم بمنظور عرضه خدمات مراقبت های صبحی، تحقق اهداف متعدد پالیسی را در قبال دارد. بمنظور حصول اطمینان از تخصیص موثر و مناسب منابع برای ارایه خدمات مراقبت های صبحی، اطلاعات در مورد عوامل عرضه خدمات بطور معمول در سطح ملی جمع آوری می شود.

جدول 9: تقسیمات مصارف عامه برای سکتور صحت را بر اساس عوامل عرضه خدمات آن ارایه میدهد که بیانگر آنست که 24.4 % مصارف عامه برای سکتور صحت برای معاشات کارمندان و 66.5 % روی مواد و خدمات، 9.1 % در سایر بخش ها در سال 2021 هزینه شده است (شکل 12 و جدول 9).

جدول 9. مصارف صحت به تفکیک عوامل عرضه خدمات در سال 2021

مصارف صحت به تفکیک عوامل عرضه خدمات	مقدار (دالرامریکایی)	(%) فیصدی
جبران خسارت به کارمندان	182,601,479.31	24.4%
مواد و خدمات استفاده شده	497,201,345.77	66.5%
تمامی عوامل مشخص نشده عرضه خدمات صحت	67,986,431.66	9.1%
مجموع مصارف جاری صحت	747,789,256.74	100.0%

شکل 12. مصارف براساس عوامل عرضه خدمات در سال 2021

حسابات ملی صحت به عنوان یک ابزار تشخیصی تامین مالی صحت برای پالیسی سازی مبتنی بر شواهد در افغانستان برای سال های گذشته مورد استفاده قرار گرفته است. به ابزاری ضروری برای تحلیل پالیسی های صحت و پروسه پالیسی سازی تبدیل شده است. بنابراین، به روز رسانی و حفظ تداوم حسابات ملی صحت حیاتی است. در مقایسه با هفت دور قبلی حسابات ملی صحت، این دور از میتودولوژی حسابات ملی صحت مصارف صحت را برای دسته های امراض بیشتر فراهم می کند و مصارف را بر اساس سن و جنسیت مشخص میسازد. اگر چه مصارف صحت به طور قابل ملاحظه ای از دور های قبلی افزایش یافته است، ترکیب مصارف های صحت تقریباً همان الگوی دور های قبلی حسابات ملی صحت را دنبال می کند. عوامل مختلفی از جمله تورم اقتصادی، تقاضای بالاتر برای خدمات صحت و پیشرفت های فناوری ممکن است به مصارف های صحت بالاتر در این دور کمک کرده باشد. بر اساس تجزیه و تحلیل دقیق و یافته های این دور از حسابات ملی صحت، توصیه های زیر ارائه می شود:

- ✓ افزایش سرمایه گذاری دولت در سکتور صحت به هدف تقویه تداوم مصارف صحت، دولت باید سرمایه گذاری بالای سکتور صحت را افزایش دهد.
- ✓ انکشاف و تطبیق میکانیزم محافظت از خطرات مالی با در نظر داشت شرایط کشور برای کاهش مصارف صحت که خانواده ها از پول شخصی شان پرداخت می نمایند.
- ✓ از آنجائیکه یک قسمت مهم مصارف صحت خانواده ها از پول شخصی شان بالای ادویه به مصرف رسیده است، تطبیق یک پروگرامی که بتواند مصارف بالای دوا را با اعانه دولت برای خرید دوا جبران کند، بطور جدی سفارش می شود تا مصارف صحت از پول شخصی خانواده ها کاهش یابد.
- ✓ افزایش سرمایه گذاری در بخش خدمات وقایوی به منظور فراهم آوری ارزش بیشتر و باید سرمایه گذاری بالای خدمات صحت وقایوی ارزیابی و تقویت شود.
- ✓ تقویت سرمایه گذاری و قانونمند ساختن سکتور خصوصی از طریق تطبیق ستراتیژی سکتور خصوصی که توسط وزارت صحت عامه انکشاف یافته است.
- ✓ ظرفیت سازی تعداد بیشتر از کارمندان وزارت صحت عامه که علاقمند تولید حسابات ملی صحت میباشند.

7 ضمایم: جداول های حسابات ملی صحت که از ابزار تولید حسابات ملی صحت استخراج شده اند

7.1 روش های تمویل به تفکیک عواید منابع تمویل کننده گان مراقبت های صحت (HF X FS) به دالر امریکایی، 2021

All FS	FS.7	FS.6.1 FS.6.3	FS.6	FS.2	FS.1	عواید روش های تمویل مراقبت های صحت
کنندگان تمویل مستقیم توسط تمویل خارجی	سایر عواید از خانواده ها (مشخص ناشده)	سایر عواید از خانواده ها (مشخص ناشده)	سایر عواید داخلی مشخص نشده	منتقل از منابع خارجی و توزیع شده توسط دولت	وجوه مالی از عواید داخلی دولت (تخصیص یافته بمنظور صحت)	
165,438,015.36				57,049,297.01	108,388,718.35	HF.1 شیوه های تمویل دولت و شیوه های اجباری مشارکتی تمویل مراقبت های صحت
165,438,015.36				57,049,297.01	108,388,718.35	HF.1.1 شیوه های تمویل دولت
103,489,938.23				57,049,297.01	46,440,641.22	HF.1.1.1 وزارت صحت عامه
51,602,007.90					51,602,007.90	HF.1.1.1.2 وزارت دفاع
2,986,069.05					2,986,069.05	HF.1.1.1.3 وزارت داخله
7,219,366.77					7,219,366.77	HF.1.1.1.4 وزارت تحصیلات عالی
140,633.41					140,633.41	HF.1.1.1.5 وزارت معارف
582,351,241.38	575,460,318.78	4,436,966.61	4,436,966.61	2,453,955.99		HF.2 شیوه های داوطلبانه پرداخت مراقبت صحت
582,351,241.38	575,460,318.78	4,436,966.61	4,436,966.61	2,453,955.99		HF.2.2 شیوه های تمویل موسسات غیرانتفاعی که به خانواده ها خدمات عرضه می کنند (به شمول سازمان های انکشافی)
117,582.74	117,582.74					HF.2.2.1 شیوه های مشخص نشده تمویل موسسات غیرانتفاعی که به خانواده ها خدمات عرضه می کنند

582,233,658.63	575,342,736.04	4,436,966.61	4,436,966.61	2,453,955.99		شیوه های مشخص نشده تمویل موسسات غیرانتفاعی که به خانواده ها خدمات عرضه می کنند	HF.2.2.nec	
2,534,011,069.47		2,534,011,069.47	2,534,011,069.47			پرداخت خانواده ها از پول شخصی	HF.3	
2,534,011,069.47		2,534,011,069.47	2,534,011,069.47			شیوه های تمویل سایر کشور های جهان (غیرمقیم)	HF.3.nec	
3,281,800,326.21	575,460,318.78	4,436,966.61	2,534,011,069.47	2,538,448,036.08	59,503,253.00	108,388,718.35	تمام خدمات صحتی	

7.2 عرضه کننده گان مراقبت های صبحی به تفکیک شیوه های تمویل (HP X HF) به دالر امریکایی، سال 2021

All HF	HF.3	HF.2	HF.1	شیوه های تمویل	
	پرداخت خانواده ها	شیوه های پرداخت داوطلبانه مراقبت صبحی	شیوه دولت و شیوه تمویل مراقبت صبحی اجباری و مشارکتی		
203,907,546.69	26,860,517.34	89,396,233.69	87,650,795.67	شفابخانه ها	HP.1
203,891,860.69	26,860,517.34	89,380,547.69	87,650,795.67	شفابخانه های عمومی	HP.1.1
203,484,465.57	26,860,517.34	88,973,152.57	87,650,795.67	شفابخانه های عامه	HP.1.1.1
407,395.12		407,395.12		شفابخانه های خصوصی	HP.1.1.2
407,395.12		407,395.12		سایر شفابخانه های خصوصی	HP.1.1.2.nec
15,686.00		15,686.00		شفابخانه های صحت روانی	HP.1.2
454,852,921.48	254,161,310.27	167,919,363.82	32,772,247.40	عرضه کننده گان مراقبت های صبحی سرپا	HP.3
454,852,921.48	254,161,310.27	167,919,363.82	32,772,247.40	مراکز مراقبت های صبحی سرپا	HP.3.4
17,333,732.79		17,333,732.79		مراکز مشخص نشده مراقبت های صبحی سرپا	HP.3.4.5
437,519,188.69	254,161,310.27	150,585,631.03	32,772,247.40	تمام سایر مراکز سرپا	HP.3.4.9
877,528,033.36	877,528,033.36			عرضه کننده گان خدمات سرپا	HP.4

877,528,033.36	877,528,033.36			سایر عرضه کننده گان خدمات کمکی فرعی	HP.4.9	
1,376,082,560.95	1,375,461,208.51		621,352.44	پرچون فروشان و سایر عرضه کننده گان اجناس طبی	HP.5	
1,375,461,208.51 621,352.44	1,375,461,208.51		621,352.44	ادویه فروشی ها پرچون فروشان و سایر فروشنده گان اجناس و وسایل طبی مصرفی	HP.5.1 HP.5.2	
279,162,295.57		277,734,548.98	1,427,746.59	عرضه کننده گان خدمات وقایوی	HP.6	
88,883,049.98		45,917,176.71	42,965,873.27	عرضه کننده تمویل و اداره سیستم مراقبت	HP.7	
80,733,619.24		37,786,038.65	42,947,580.59	سازمان های دولتی مدیریت صحت	HP.7.1	
8,149,430.74		8,131,138.06	18,292.68	یگر سازمان های مدیریتی	HP.7.9	
1,383,918.18		1,383,918.18		عرضه کننده گان خدمات صبحی که جای دیگر مشخص	HP.nec	
3,281,800,326.21	2,534,011,069.47	582,351,241.38	165,438,015.36			تمام خدمات صبحی

7.3 شیوه های تمویل به تفکیک خدمات مراقبت های صبحی (HF X HC) ، سال 2021

All HF	HF.4 تمویل مستقیم توسط تمویل کنندگان خارج	HF.3 پرداخت از پول شخصی خانواده ها	HF.2 شیوه های پرداخت داوطلبانه مراقبت صبحی	HF.1 شیوه دولت و شیوه تمویل مراقبت صبحی اجباری و مشارکتی	شیوه های تمویل	خدمات و مراقبت های صبحی
560,331,024.34		281,021,827.60	159,246,990.21	120,062,206.53	مراقبت های معالجوی	HC.1
176,129,794.68		21,219,808.70	74,668,721.32	80,241,264.67	مراقبت های معالجوی داخل بستر	HC.1.1
175,917,291.19		21,219,808.70	74,492,406.32	80,205,076.18	مراقبت های معالجوی عمومی داخل بستر	HC.1.1.1
212,503.49			176,315.00	36,188.49	خدمات معالجوی روزانه که جای دیگر مشخص نگردیده اند	HC.1.1.nec
384,201,229.66		259,802,018.91	84,578,268.89	39,820,941.86	خدمات معالجوی سرپا	HC.1.3
371,606,977.78		259,802,018.91	72,765,949.11	39,039,009.76	خدمات معالجوی عمومی سرپا	HC.1.3.1
71,048.56				71,048.56	خدمات معالجوی تخصصی سرپا	HC.1.3.3
12,523,203.32			11,812,319.78	710,883.54	خدمات معالجوی سرپا غیر مشخص شد	HC.1.3.nec

10,342,820.64			10,258,777.10	84,043.54	مراقبت های بازتوانی	HC.2
84,043.54				84,043.54	مراقبت های بازتوانی سرپا	HC.2.3
10,258,777.10			10,258,777.10		مراقبت های بازتوانی سرپا نا مشخص شده	HC.2.nec
570,673,844.98		281,021,827.60	169,505,767.31	120,146,250.07	مراقبت های معالجوی و بازتوانی	HC.1+HC.2
176,129,794.68		21,219,808.70	74,668,721.32	80,241,264.67	مراقبت های داخل بستر و مراقبت های بازتوانی	HC.1.1+HC.2.1
384,285,273.20		259,802,018.91	84,578,268.89	39,904,985.40	مراقبت های معالجوی سرپا و مراقبت های بازتوانی	HC.1.3+HC.2.3
10,258,777.10			10,258,777.10		سایر مراقبت های معالجوی سرپا و مراقبت های بازتوانی	HC.1.nec + HC.2.nec
877,908,090.34		877,528,033.36	380,056.98		خدمات کمکی و فرعی (مشخص ناشده براساس خدمت	HC.4
380,056.98			380,056.98		خدمات لابراتواری	HC.4.1
877,528,033.36		877,528,033.36			سایر خدمات کمکی و فرعی مشخص ناشده	HC.4.nec

1,376,082,560.95		1,375,461,208.51		621,352.44	HC.5 اجناس طبي (مشخص ناشده براساس خدمت)
1,376,082,560.95		1,375,461,208.51		621,352.44	HC.5.nec اجناس طبي مشخص ناشده
367,137,482.10			365,432,942.51	1,704,539.59	HC.6 مراقبت وقايوي
112,164,288.33			111,500,692.26	663,596.07	HC.6.2 پروگرام معافيت كتلوي
2,646,511.18			2,646,511.18		HC.6.5 سرويلانس اپديمولوژيک و خطر و برنامه هاي کنترول امراض
116,241.34			116,241.34		HC.6.5.2 نظارت و ارزيايي
2,530,269.84			2,530,269.84		HC.6.5.nec نظارت اپديمولوژيک و خطر و برنامه هاي کنترول امراض که جای ديگر مشخص نگردیده است
1,614,367.00			1,614,367.00		HC.6.6 برنامه هاي آماده گي برای پاسخ دهی به حالات عاجل و اضطراري
250,712,315.59			249,671,372.07	1,040,943.51	HC.6.nec مراقبت هاي وقايوي مشخص ناشده

89,994,413.85			47,028,540.58	42,965,873.27	حکومتداری، ومدیریت سیستم صحت و تمویل صحت	HC.7
4,074,856.17			3,934,222.76	140,633.41	حکومتداری و مدیریت سیستم صحت	HC.7.1
4,074,856.17			3,934,222.76	140,633.41	سایر خدمات اداری دولتی و سیستم صحتی که جای دیگر مشخص نگردیده است	HC.7.1.nec
85,919,557.68			43,094,317.82	42,825,239.86	حکومت داری و میریت سیستم و تمویل صحت	HC.7.nec
3,934.00			3,934.00		سایر خدمات صحتی که جای دیگر مشخص نشده است	HC.9
3,281,800,326.21		2,534,011,069.47	582,351,241.38	165,438,015.36	تمام خدمات صحتی	

7.4 مصارف صحتی به تفکیک امراض، سال 2021
گزارش مصارف امراض که مشخص نگردیده است، به شکل جدا ارائه میگردد؛ واحد پولی: دلار امریکایی

All FA	نماینده های مالی	طبقه بندی امراض/وضعیت ها	
981,705,749.34	امراض انتانی و پرازیتیک	DIS.1	
39,487,969.15	بیج آی وی/ایدز و سایر امراض قابل انتقال مقایسه	DIS.1.1	
1,759,573.90	چ آی وی/ایدز و سایر امراض فرصت طلب	DIS.1.1.1	
1,759,573.90	اچ آی وی/ایدز	DIS.1.1.1.1	
37,726,774.27	سایر امراض مقایسه علاوه بر اچ آی وی/ایدز	DIS.1.1.2	
1,620.99	سایر امراض نا مشخص مقایسه علاوه بر اچ آی وی/ایدز	DIS.1.1.nec	
77,167,550.10	توبرکلوز	DIS.1.2	
77,167,550.10	توبرکلوز غیرمشخص شده	DIS.1.2.nec	
23,939,098.09	ملاریا	DIS.1.3	
286,231,338.79	انتانات طرق تنفسی	DIS.1.4	
78,531,425.86	سینه و بغل	DIS.1.4.1	
139,411,716.53	انتانات طرق تنفسی علوی	DIS.1.4.2	
68,288,196.40	ریزش و سرفه	DIS.1.4.3	
82,545,859.78	اسهالات	DIS.1.5	
29,022,483.47	اسهالات حاد خونی	DIS.1.5.1	
44,387,327.66	سهالات حاد آبکی	DIS.1.5.2	
4,780,173.75	اسهالات توام با دیهیدریشن	DIS.1.5.3	
4,355,874.90	سایرانواع اسهالات	DIS.1.5.nec	
150,696,891.17	امراض قابل وقایه با واکسین	DIS.1.7	
45,293,921.87	معافیت کتلوی	DIS.1.7.1	
45,582,371.10	سرخکان	DIS.1.7.2	
6,828,819.64	معافیت TT	DIS.1.7.3	
52,991,778.56	سایر امراض قابل وقایه با واکسین	DIS.1.7.nec	
687,937.96	التهاب کبد	DIS.1.8	
93,790,880.79	اورژانس بین المللی صحتی	DIS.1.9	
93,790,880.79	COVID-19	DIS.1.9.2	
227,158,223.52	سایر امراض مشخص ناشده انتانی و پرازیتیک	DIS.1.nec	
904,996,380.22	صحت باروری	DIS.2	
441,461,180.77	حالات مرتبط با وضعیت مادران	DIS.2.1	
126,339,898.59	اولین مراقبت بعد از ولادت	DIS.2.1.1	
16,218,446.64	سایر مراقبت ها بعد از ولادت	DIS.2.1.2	
158,912,032.91	ولادت نارمل در خانه	DIS.2.1.4	
109,267,613.16	ولادت نارمل - مرکز صحتی	DIS.2.1.4.1	
13,657,639.28	ولادت نارمل - خانه	DIS.2.1.4.2	

35,986,780.47	شعبه عملیات سزارین	DIS.2.1.4.3	
139,990,802.62	کم خونی	DIS.2.1.7	
310,719,564.98	مراقبت های قبل از ولادت		DIS.2.2
247,552,983.31	اولین مراقبت قبل از ولادت	DIS.2.2.1	
63,166,581.67	سایر مراقبت ها قبل از ولادت	DIS.2.2.2	
13,904,579.84	مدیریت روش های جلوگیری از حمل (تنظیم خانواده)		DIS.2.3
2,048,764.05	قرص های ضد حاملگی	DIS.2.3.1	
3,585,327.25	روش زرقی	DIS.2.3.2	
4,268,248.60	آله داخل رحمی (IUD)	DIS.2.3.3	
1,878,043.56	کاندوم	DIS.2.3.4	
1,707,283.68	دایمی	DIS.2.3.5	
416,912.69	مدیریت سایر انواع روش های ضد حاملگی (تنظیم خانواده)	DIS.2.3.nec	
138,911,054.64	حالات غیر مشخص شده صحت باروری		DIS.2.nec
206,518,424.37	سو تغذی		DIS.3
17,072,049.10	مشکلات در ترکیبات مغذی		DIS.3.1
17,072,049.10	سوی تغذی حاد متوسط		DIS.3.2
35,851,303.11	سوی تغذی حاد وخیم		DIS.3.3
136,523,023.06	سایر اشکال سوی تغذی		DIS.3.nec
457,845,915.78	امراض غیر ساری		DIS.4
274,634.09	نیوپلازم		DIS.4.1
29,733,580.83	اختلالات اندوکراین و میتابولیک		DIS.4.2
29,733,580.83	شکر	DIS.4.2.1	
46,135,200.01	امراض قلبی وعایی		DIS.4.3
6,828,819.64	امراض فشار بلند خون	DIS.4.3.1	
18,749,200.65	امراض اسکیمیک قلبی	DIS.4.3.2	
20,557,179.72	سایر امراض مشخص ناشده قلبی وعایی	DIS.4.3.nec	
48,450,597.16	اختلالات روانی و رفتاری و وضعیت عصبی		DIS.4.4
15,364,844.19	اختلالات روحی (روانی)	DIS.4.4.1	
34,144.10	وضعیت های عصبی	DIS.4.4.3	
33,051,608.87	اختلالات روانی و رفتاری و وضعیت عصبی که مشخص نگردیده است	DIS.4.4.nec	
137,778,216.89	امراض طرق تنفسی		DIS.4.5
122,401,574.88	امراض طرق هضمی		DIS.4.6
95,603,474.96	اختلال پپتیک	DIS.4.6.5	
26,798,099.92	امراض هاضمه	DIS.4.6.nec	
3,714,976.90	امراض طرق بولی تناسلی		DIS.4.7
46,636,313.67	اختلالات حسی		DIS.4.8
22,193,663.83	امراض جوف دهن و دندان		DIS.4.9
344,274.54	مراقبت های احیای مجدد		DIS.4.11
182,883.00	امراض نا مشخص غیر ساری		DIS.4.nec
198,460,378.01	جروحات		DIS.5
198,460,378.01	سایر جروحات		DIS.5.nec
532,273,478.49	سایر امراض/وضعیت های که مشخص نگردیده است		DIS.nec
3,281,800,326.21			All DIS

1. (2019). *Afghanistan_Statistical-Yearbook-2018-19_compressed*. Kabul/Afghanistan : National statistic and information authority.
2. Authority, N. S. (2018-19). *Afghanistan Statistical YearBook*. Kabul: July 2019.
3. *Da Afghanistan Bank*. (2021, December 31). Retrieved from Government of Afghanistan: <https://www.dab.gov.af/exchange-rates>
4. Health, M. o. (08/06 2021). *National Health Strategy 2021-2025*. Kabul : Ministry of Public Health .
5. MOPH. (2010). *Basis Package of Health Services* . Kabul: Minisrty of Public Health .
6. MoPH. (2018). *Afghanistan Demographic Health Survey* .
7. NSIA. (2018-19). *Afghanistan Statistical Yearbook*. Kabul: July 2019.
8. NSIA. (2021-2022). *Afghanistan-Statistical-Yearbook*. Kabul: NSIA.
9. OECD, E. W. (2011). *A System of HHealth Accounts*,. OECD.
10. WHO. (2022). *Global spending on health*. World Health Organization.

